



## Попереду новий навчальний рік

### ЗНАЙОМТЕСЬ...

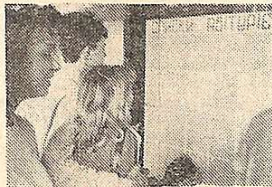
У фоторепортажі з приймальних екзаменів, що підготував ст. викладач кафедри архітектурних конструкцій В. ПОГОРЕЛІВ-ЧУК, ви побачите і найперших студентів нашого університету, і чітку, злагоджену роботу членів приймальної комісії на чолі з відповідальним секретарем Я. М. ЯКИМІВИМ.

Цю щасливу молодь, яку ви бачите на фото праворуч, було зараховано в вуз за результатами співбесіди. Взяти участь у співбесіді мають право лише медалісти та володарі дипломів з відзнакою після закінчення технікумів та профтехучилни. Це Ігор Спірин (АБВ), Лена Ногтикова, Діма Баранов та Альона Астахов з ПЦБ, Юля Чащина (ОПЕБ).



Чітко й старанно розповідає все абітурієнтам своїм перед іспитом з математики професор, завідувач кафедри Віктор Мефодійович Михайленко. Адже саме після екзамену з математики буде зрозуміло чи достатньо знань у того, хто прагне вчитися в нашому вузі чи обмаль.

Іспит з математики. На першому плані Дмитро Усенко — він отримав «10» балів. Вступас на санітарно-технічний факультет, спеціальність — ВК. Закінчив ПТУ, отримавши професію маляра-штукатура.



Всім, хто прийшов до нас говоримо: «В добру путь!»



Всі удари брав на себе відповідальний секретар...



Добросовісна і відповідальна робота складу канцелярії приймальної комісії, її завідувачі Г. Д. Семенець та ст. методиста Н. В. Ткаченко.



Під час засідання приймальної комісії декани факультетів працюють з документами. На передньому плані — декан СТФ В. В. Трофімович.



Співбесіду з української мови проводить викладач Л. Ф. Плотнікова.



Абітурієнт Сергій Грачов під час співбесіди з математики. Розмову з ним веде викладач О. Баліна. Сам Сергій має середньотехнічну освіту, працював помічником машиніста електровоза. Мріє освіти будівельну техніку і отримати вищу освіту.



На архітектурно-му вже другий рік набирають групу на спеціальність «Образотворче мистецтво, креслення». Абітурієнти під час іспиту з живопису.

### ПРИЙОМ ЗАКІНЧЕНО

В той час, коли поступово затухають у коридорах робочі ритми навчального процесу, підходить пора відпусток і відпочинку втомленого за рік професорсько-викладацького складу, на першому поверсі, в приймальній комісії, повільно починає закручуватись пружина напруги, хвилювання і нової робочої віддачі.

Це значить, що перша хвиля неспівзвучних абітурієнтів у ороєлі схилюваних батьківських очей переступили поріг університету.

Та ось прийом документів закінчено, починається святая святых у роботі приймальної комісії — екзамен.

Хто з восьми ранку до десяти вечора розводить, розсаджує, заспокоює, шифрує, перевіряє, розкладає, вписує, звіряє, оголошує, вислуховує? Це вони — білці, тобто члени приймальної та предметної комісії.

Робота комісії не була б настільки чіткою і стабільною без її голови — ректора університету Анатолія Михайловича Тугая, не була б такою безконфліктною і злагодженою без беручого на себе всі удари, спокійного і виваженого відповідального секретаря Я. М. Якиміва. Не була б такою коректною та толерантною без інтелектуального, тактовного заступника секретаря В. О. Клименка. Не була б так захищена у тилах, коли не добросовісна і відповідальна робота деканів і усього складу канцелярії приймальної комісії. Абітурієнти стали студентами. І всі ми, через серця і розум кого ви пройшли, говоримо: «В добру путь!»

Г. СЕМЕНЕЦЬ.

### ВОНИ ОБРАЛИ БУДІВЕЛЬНИЙ

Традиційно у першому номері газети на початку навчального року ми знайомимо наших читачів із результатами вступних іспитів в наш вуз. Цього разу ми взяли інтерв'ю у відповідального секретаря приймальної комісії Я. М. ЯКИМІВА.

— Ярославе Михайловичу скажіть, будь ласка, який був державний план прийому студентів на стаціонар?

— Будь ласка. План держзамовлення складав 975 чоловік. До нас було подано 1735 заяв на денну форму навчання.

Отже, на кожне місце «претендувало» 1,68 чоловік.

— Це не так вже й багато?

— Не дивлячись на те, що ви кажете «це не так вже й багато» прохідний бал на спеціальності нашого університету був таким. На будівельний факультет, спеціальність «Промислове та цивільне будівництво» (ПЦБ) — 12,

факультет напряму підготовки «архітектура» — 36, образотворче мистецтво — 24 (тут більша кількість вступних іспитів). Щоб бути зарахованим на будівельно-технологічний, треба було отримати 12 балів, на спеціальність «Міське будівництво та господарство» факультету МБ — 14. Хочу зупинитися і на прохідних балах, які треба було набрати на наших нових спеціальностях. Це спеціальність «Охорона праці та екологія в будівництві» (ОПЕБ), що відкрилася цього року на факультеті СТФ. Тут було достатньо набрати 10 балів і ви — студенти. На нову спеціальність факультету МБ «Кадастр» абітурієнти отримували 14 балів і ставали членами нашого студентського братерства.

(Поч. Закінчення на стор. 2.)

## ВОНИ ОБРАЛИ БУДІВЕЛЬНИЙ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

— Так в нас значить в цьому році є багато нового? По-перше, розкажіть, що це за нова спеціальність «кадастр»?

— Із задоволенням. Кваліфікація спеціаліста майбутнього — інженер з кадастру. Профіль його го звучить так: створення інформаційної основи кадастру земель і нерухомості; організація оподаткування та юридична реєстрація прав власності, виконання топографо-геодезичних і проектно-вишукувальних робіт; планування розвитку населених місць, міського господарства та промислового виробництва; здійснення державного контролю за використанням і охороною земель.

Сантехнічний факультет також, починаючи з цього року, готуватиме спеціалістів по охороні праці та екології в будівництві. Це буде інженер-будівельник. Але він забезпечуватиме охорону праці, вимагатиме екологічних потреб при проектуванні, спорудженні та експлуатації будівель та споруд різного призначення.

— Зрозуміло. А що це нового в цьому році?

— Наприклад, вступники писали диктант з української мови і оцінка цього іспиту максимально дорівнювала — «5», тобто як звичайна оцінка за роботу.

В цьому році дуже багато вступало до нас «спрофієнтаційної» молоді. Це означає, що наш КДТУБІА уклав договори про

співробітництво з 207 школами, ПТУ, технікумами, будівельними організаціями України. Серед них було понад 100 київських учбових і будівельних організацій та понад 100 з інших міст і сіл України. Наші викладачі з математики вели там заняття, розповідали про профіль нашого університету, його історію та сьогодення.

Отже, хлопці та дівчата мали право вступати до КДТУБІА за результатами співбесіди.

Тих, що бажали пройти в нас співбесіду, «набрали» 1434 чоловіки. Правда, зараховувати за співбесідою у вуз ми мали можливість лише 80 відсотків від плану держзамовлення. Співбесіду мали право проходити і медицині, і випускники середніх шкіл, і випускники середніх учбових закладів та ПТУ, які мають диплом з відзнакою. Такі абітурієнти до нас прийшли відповісти 48 та 69 чоловік.

— А якщо ці юнаки та дівчата не були рекомендовані до університету за результатами співбесіди, то що тоді?

— Тоді вони склали вступні іспити і зараховувалися за конкурсом, відповідно до кількості набраних балів на вступних іспитах.

— І ще одне запитання. Про навчання за контрактом.

— Так, відповім. Ми мали план набору на контрактній основі. Він складав 255 чоловік. Набрали ми 139 (стаціонар) та 31 (заочників).

— А оплата навчання була такою самою, як і минулого року?

— Оплата на стаціонарні та різні спеціальностях складала від 500 до 700 доларів на рік. На заочну форму навчання платити треба половину суми вартості.

— До речі, чи багато людей вступало на заочне навчання?

— План вступу був повністю виконаний, а склав він 225 чоловік.

Хочу вам ще сказати про підготовче відділення нашого університету. Це та молодь, що після отримання середньої освіти вирішила піти навчатися на підготовчому відділенні університету. Після його закінчення і здачі випускних екзаменів оцінки іспитів з математики і української мови можна було перенести на екзамен як конкурсні. Вони мали право і на співбесіду, тому їх вважали профієнтаційною молоддю. Таким чином з підготовчого до КДТУБІА вступило 68 чоловік із 100, які там навчалися.

Так само і з підготовчими курсами в вуз. Ці хлопці та дівчата також мали право бути рекомендованими за результатами співбесіди. У вуз вступило 295 чоловік, які закінчили підготовчі курси.

— Дякую вам за розповідь.

I. ГЕРАЩЕНКОВА.

## НАТАЛКА БУДЕ ПЕДАГОГОМ

Розпочався новий навчальний рік. І з приємної події: абітурієнтка Наталя Збіковська стала першокурсницею нашого архітектурного. Що ж в цьому незвичайного, спитаєте ви. Справа в чайного, спитаєте ви. Інакше І-ї тому, що Наталя — інвалід І-ї групи на церебральний параліч, незважаючи на фізичні вади, під час першого знайомства я був вражений: як добре вона малює і як чудово відчуває кольори в живописі.

В 1994 році Наталя закінчила спецшколу-інтернат № 15 і була вдома. Я запропонував взяти мадонну. Я запропонував взяти мадонну дівчини і похитав показати їй деканату архітектурного факультету, професорові О. В. Кашкету, професорові Володимирівчинею. Наталя негайно запропонував розпочати навчання на 6-місячний підготовчий курс в університет. Велику турботу до дівчини виявив доцент В. А. Малиновський, багато працювала, виконувала учбову програму. І ось вступні іспити по спеціальності «Образотворче мистецтво» (заочна форма навчання). Крім того, взяла участь у двох виставках, що відбулися в Канаді та Польщі, та участь в 2-х міжнародних конкурсах. В Південно-Африканській Республіці.

Хочеться ще відзначити, що Н. Збіковська дуже серйозно ставиться до мистецтва, захоплюється літературою, любить природу. Ми певні, що вона стане кваліфікованим педагогом.



Ми знайшли 300 талановитих дітей-художників і працюємо ними. Створено програму «Моя Україна», яку підтримує Міжнародний культурний фонд «Відродження». Ми маємо можливість забезпечити потреби юних митців в матеріалах для малювання, літературі, посібниках. Двадцять наших дітей нагороджено призами за участь в міжнародних виставках, хлопці та дівчата брали участь в 2-х міжнародних конкурсах.

Зараз готується до вступу вищий навчальний заклад княгині Володи Чеславської, художниці і поетеси Олена Квітка (так інвалід) з села Богодухівка Черкаської області, мріє про навчання в нашому університеті юний художник Юрко Пасич з с. Липовець Вінницької області. Ми плануємо разом з Юркою відвідати Кам'янець-Подільський етюд. Хлопчик дуже здібний, йому вдається портрет пейзаж, є кілька вдалих натюрморту та ілюстрацій до творів Т. Шевченка.

Дуже приємно, що незважаючи на теперішні труднощі влада допоможе молоді в розвитку творчих здібностей.

В. ПИСАРЕНКО  
доцент кафедри теплогазопостачання та вентиляції, і керівник програми «Моя Україна», к. т.

### З ІСТОРІЇ СВІТОВОЇ КУЛЬТУРИ

## КУЛЬТУРА ДАВНЬОЇ ІНДІЇ

З Індії походить буддизм — давня поширена навіть у Європі (під назвою «Варлаам і Йоасаф»). За легендою, у Будди не було потреби боротися з ворогами — ті гинули самі. Образ Будди і його вчення де в чомусь подібні до образу і вчення Христа.

Інші давньоіндійські релігійно-філософські системи позначають термінами «ведійська релігія», «брахманізм» тощо. Образи давньоіндійських богів тісно переплетені, переходять один в один.

і по черзі відіграють верховну роль. Індійська міфологія наповнена ідеями змінності, циклічного розвитку і притягує особливу увагу часу (тоді як давньокитайська міфологія — простору).

В Україні давньоіндійську культуру досліджували І. Я. Франко, М. Я. Калинович, І. П. Суниця. Індологія була й залишається привабливим полем діяльності не лише авторитетних учених, а й молоді.

Ю. МОСЕНКІС,  
викладач кафедри українознавства

## Втрачені пам'ятки Архітектури Києва

З давніх-давен Київ був одним з найвідоміших центрів православної культури, містом, де зародилося християнство на Русі. На той час тут знаходилась велика кількість храмів, пустиней та печерних монастирів Лаври, до якого шоруча на Богомілья стікалися тисячі богомольців.

Велика кількість їх відвідувала Києво-Печерську Лавру, де монастирське життя було суворим та аскетичним ще з часів Антонія та Феодосія Печерського, котрий заробив монахам мати якісь особисті речі і всю увагу приділяв дотриманню монастирського устану.

До Лаври належала також Свято-Троїцька Київська пустинь, що знаходилась в місцевості Китаєво.

Слово «Китаєво» яке дало назву місцевості, а згодом і пустині, в перекладі з татарської означає «фортеця». Залишки її у вигляді гордища існували ще на початку ХХ століття.

З інших літописних джерел відомо, що пустинь отримала свою назву від великого князя Київського Андрія Боголюбського, який до хрещення називався Китаєм.

Поблизу пустині на горі стояв його палац, і ще на початку ХХ ст. було видно земляний вал. На місці самого палацу знайшли залишки кам'яного фундаменту.

## Архітектура київських пустиней

### КИТАЙВСЬКА ПУСТИНЬ

Значне місце в історії займає період, коли тут був печерний монастир, який виник десь в кінці XIII — на початку XIV ст. і проіснував до XVII ст. Факт існування його знайшов підтвердження в 1832 році під час ремонту київських печер, коли було знайдено залишки печерного храму.

Найменш відомим є період з XIV до XVII століття, коли навіть не можна досконало простежити хронологію забудови пустині.

Відомо, що в XVII ст. тут було засновано чернечий скит з кількох дерев'яних будівель та дерев'яною церквою святого Сергія. Вперше Свято-Троїцька Київська пустинь згадується в архівах 1759 року, а засновником її вважається київський губернатор князь Дм. Голіцин, який збудував тут дерев'яну церкву в ім'я преподобного Сергія Радонезького (1716 р.).

На місці дерев'яної в 1767 році будується кам'яна церква в ім'я святого Троїці з двома придільцями: з правого боку — в ім'я преподобного Сергія, з лівого — святого Дмитрія Ростовського. Прикрасили цю церкву пізніше, за часів Ієромонаха Тимофія, архітектором, що її збудував, був талановитий майстер Стефан Ковнір, який багато будував в Лаврі.

Ця первісна церква, яка згодом багато разів перебудовувалась, була набагато меншою за ту, що існувала в ХХ ст., трьохнаслідною, але тільки з однією банею.

Влітку 1744 року імператриця Єлизавета Петрівна під час свого приїзду до Києва віддала пустинь, а царський указ 1786 року залишив її за Лаврою. В 1835 році замість дерев'яної обшарпаної церкви чудотворці Петра, Олексія та Іона, збудованої киево-печерським архимандритом Лукією Білоусовим, будується кам'яна трансеза, церква Двадцяти апостолів та дзвіниця 22 сажени заввишки.

В 1854 році в церкві проводилися реставраційні роботи, а в 1892 році вона перебудовувалась за проектом архітектора Ніколаєва. В 1893 році Троїцька церква була розширена і розписана.

Після 1917 року монастир Київської пустині було скасовано, в 20-их роках тут розміщувалась колонія для дефективних дітей, а пізніше територія пустині була видана республіканській школі бджільництва, якій належить і зараз.

З 20-их років Троїцька церква знаходилась в такому занедбаному стані, що попадали бані і вся вона зруйнувалась аж до рівня карнизу.

Реставрація її почалась ще в 1976 році і зараз вже майже за-

кінчена. Разом з тим, продовжується реконструкція території пустині і навколишньої історичної забудови. Реконструкція укладована через те, що збереглося мало креслень, які б давали детальне уявлення про весь комплекс пустині. В більшості всі питання, які збереглися, датовані XIX століттями, і на них помітні певні закономірності: Свято-Троїцька церква помічена хрестом, на пізній від неї знаходяться схожі за формою, але різні за розмірами П-образні будівлі. Пізніше на їх місці збудовано цегляну трансезу з церквою.

Головним центром всієї композиції виступає Троїцька церква, що пов'язана візуальними зв'язками з дзвіницею та іншими будівлями. З стародавніх фотокартків Свято-Троїцької церкви видно, що на початку ХХ століття вона зберегла стиль та пропорції українського бароко, що виразилося в характерних грушоподібних магілвах, і в традиційному п'ятикутному декорі і в характері вікон і дверей, тощо.

Загальна висота середньої магілки Троїцької церкви з хрестом — 28,65 метрів, бічних — 24,65 м, найбільша висота до карнизу — 13,65 м (за даними Інституту Укрпроєктреставрації, м. Київ).

Якщо охарактеризувати план церкви, то можна побачити етапність її будівництва та перебудови.

Первісний варіант Стефанівського монастиря представляв собою трансезу з апсидою, ширша значно перевищує довжину, перехресті трансези з середньою апсидою баня. Співвідношення бані і вища за нею має гранчасту форму і висунується вперед. Після перебудови баня має більш витягнуту форму і замість однієї бані з'явилась п'ять, які збереглися в основному варіанті.

Таким чином, Троїцька і Київська пустині ілі етап бароко в її забудові більш пізнього періоду, який належить дзвіниця з корпусів. Дзвіниця має характер і портал з доордером, а монастирський пус — рустований перший і доричні вікна.

На жаль, зараз, коли кількість фонові забудови таєва не збереглася, дуже уявити, як сприймали її Київської пустині люд відвідували її. Саме для цього архітектурного аналізу було реконструйовано Троїцьку церкву і рустованість Китаєво, аналіз, що будувався на століття. Це дозволяє при цьому згодом тут буде створено охоронну зону, як деякій мірі зможе виправити втрачені Київ через волю Київських пустиней.

Ю. ІВАШКО-БАЛ,  
аспірантка кафедри архітектури та архітектурного проектування.

Вячеслав МАЛИНОВСЬКИЙ

## Літературно-мистецька сторінка

Сергій СЬОМКА, аспірант

### КОХАНІЙ

Життя летить і не вернути роки,  
Відведені нам Богом щоб прожити  
І краще встигнути зробити невірні кроки,  
Чим взагалі ніякі не зробити!  
І кожен день, і кожен час буденний  
Наповнює хай радість і Весна,  
Колись минеться біль і час нужденний,  
І безодня всесвіту не буде нам тісна.  
Ми будем думати тільки про хороше:  
Любов і жінка, жінка і весна —  
Такі ласкаві, чисті і пригожі,  
Що стрепенеться серце від сна.  
А, стрепенувшись, ляжуть на ікону,

Идучи від серця музикою мрій,  
Кохання сонячного пеземні закони,  
Очей твоїх глибоких, вуст і вій.  
Ти в серці кожного лишаєш тільки ласку.  
Того, хто знає тебе й кого не знаєш ти.  
Це все тому, що бачили не маску,  
А щирий відгомін людської доброти.  
Жили й до нас під небом горді люди  
І будуть жити в лабетах суєти,  
Та я повторюю лиш те, що не забути:  
Весна й життя, весна, любов і ти...

Юрій МОСЕНКІС

Я іду по обриву, по краю.  
Хоть на шаг, но старіюсь — вперед.  
Кто сказал, что друзей выбирают?  
Кто так пошло, бессовестно врет?  
Я не выбрал, что буду не птица,  
И не выбрал себе я лица,  
Я не выбрал, когда мне родиться,  
И не выбрал в друзья подлеца.  
Я глаза ни свои, ни чужие  
Не избрал ни сейчас, ни вчера.  
Те, с кем чувства и мысли дружили,  
Выдавали нутро на-гора.  
Я иду по обрыву... по кругу.  
Возвращаюсь, шагая вперед.  
Кто болтает о выборе друга?  
Кто так грязно, безжалостно врет?

Ігор МАРТИНЮК

### БУТИ САМИМ СОБОЮ

Побуду грустним, может повезет,  
Но не смогу, не вытерплю я долго.  
Меня опять на шутки понесет,  
Нет, кем угодно, но не грустным только.  
Побуду равнодушным. Пусть.  
У каждого из нас своя забота.  
Но равнодушие и грусть —  
Плохой советчик для кого-то.  
Побуду злым, не о везенье речь,  
Меня, быть может, кто-то остановит.  
Но и тогда не скину гору с плеч,  
И злость моя в толпе утонит.  
Побуду, может быть, хотя  
К чему все время за кого-то.  
Собой останусь я всегда,  
И чужд мне будет этот кто-то.

1990 г.

## Майбутньому архітектору

I  
Суть зодчества без воображенья  
Ты начертал в своем воображеньи  
И, находясь в расцвете лучших лет,  
Всем архитектором вослед.  
Держай, учиться никогда не поздно,  
И заявляю я вполне серьезно  
Тебе, как знать, быть может суждено  
Известным стать. Уже давным-давно.  
И Бог в созвездии судьбу распутал,  
А Музы это подтвердят соочи  
И, вероятно, повернули круто  
И в ней твои параметры учли,  
Бесповоротно, на последнем туре  
Тебя нашли отдать архитектуре.

II  
Тебя нашли отдать архитектуре,  
На растерзанье кульманов, рейшин —  
Чертит и очиняет карандаши,  
И окунувшись в проекты, клоузур,  
Компоновать и склеивать макеты,  
Творить гармонию, а жить аскетом,  
Все наносные страсти обуздав,  
(Зарплата зодчих — мизерная мада).  
Невесело, но я пишу, любя,  
Всю жизнь барахтаюсь на этой ниве,  
И взглядом строгим, добрым и ревнивым  
Подчас гляжу украдкой на тебя.  
И оттого испытываю счастье,  
Что, может быть, к судьбе твоей причастен.

III  
Что, может быть, к судьбе твоей причастен.  
С тобой единым воздухом дышу —  
И на пути преграды сокрушу,  
И двери в зодчестве открыю настезь.  
Учись творить, везде простор творящим,  
И покоряй ученья рубежи,  
Оно одно лишь в будущее тащит,  
Дает заряд и заставляет жить.  
Оно одно лишь обновляет душу,  
И равнодушным беспощадно мстит,  
Барьеры косности и лени рушит,  
И помогает зрелость обрести.  
Но только тот в нем празднует победу,  
Кто все его мучения изведаль,

IV  
Кто все его мучения изведаль,  
И несмотря на прихоти судьбы,  
Свои все силы поднял на дыбы,  
И музу, музу в суе не предал.  
И в вихре жизни не сошел с пути,  
К заветной цели двигался упрямо —  
Тебе дарю я, как картину раму  
Сонетных строк натруженный мотив.  
Прости за слов пространную тираду,  
Что неожиданно свалилась вдруг —  
Пусть страстно твоя прольется спектром радуг  
Взойдет, как утром алый солнца круг.  
И зазвенит набатом накавален —  
Лучи ее чтоб душу согривали.

V  
Лучи ее чтоб душу согривали  
Всем, кто устал от жизненных забот,  
Смогли помочь увидеть неба свод,  
И уберечься от тоски разладил.  
И от гнетущих неудач спаслись,  
Постигнуть счастья золотое кредо,  
Подчас уйти от бедственного бреда,  
И в мастерстве свободу обрести.  
А в непрерывной жизни колее,  
Оставив след в наземной толчее,  
Из чувств и мыслей собственных изъятый.  
Талант не зря природой нам дается,  
Он непременно кладом остается.

VI  
Он непременно кладом остается,  
То просто независимо от нас.  
Дразнит мечтой, как музами Парнас,  
То над Тобой и шутит, и смеется.  
Играя весело Твоей судьбой,  
Как летом ветер листьями играет  
Деревьев сонных, что стоят стеной —  
С ним встретишься и сердце замирает...  
То припугнет, как лестницей крутой,  
То разудалый, милый и наивный  
Такою силой сказочной и дивной  
Влечет как лес загадочный, густой.  
Перед собой сметая накупив ада  
И за труды не требуя награды.

VII  
И за труды не требуя награды,  
Весь жар души свой отдавай сполна —  
Как отдадут нам гроздь винограда,  
Свою всю суть от сока до вина.  
Талант — призвание — не ремесло,  
Его обычной меркой не измеришь,  
Он — зов души, ему невольно веришь,  
Как верят в жизнь, в заветное число,  
Как верят в тайну, в неизбежность счастья  
В сиянье солнца, в синеву небес —  
Все от таланта требуют участия,  
Иначе нет его, терять вест.  
Полет фантазии творца и рвенья,  
И пруть мечтаний, и души горенье.

VIII  
И пруть мечтаний, и души горенье,  
Оно, увы, не терпит полумер,  
А власть его открыл еще Гомер —  
В пласты эпох вросли его корни.  
А крона вывес уперлась далеко,  
Собой пронизала расстояние, время,  
Но, устремляясь в глубину веков,  
Хранит свое заветнейшее семя.  
Его следы — добро и красота —  
Изящество и сути простота,  
Он нам дает и крылья, и отвагу,  
И отменяет косности овраги.  
А подкрепляясь непрерывной новью,  
Объединяет творчество с любовью.

IX  
Объединяет творчество с любовью,  
В могучий сплав из страсти и труда,  
Без этого слова уж как вода,  
А стих не стих, а просто выговорье.  
Любовь — одна из неизбежных тем,  
Я постараюсь быть как можно строже —  
Она, горя, мои сонеты множит  
И заставляет быть на высоте.  
Жизнь доказала множеством примеров,  
Что это просто чудо из чудес,  
И человечности, и счастья мера.  
Она как солнце в синеве небес.  
Нас заставляет и мечтать, и мыслить,  
И уж в прямом и переносном смысле.

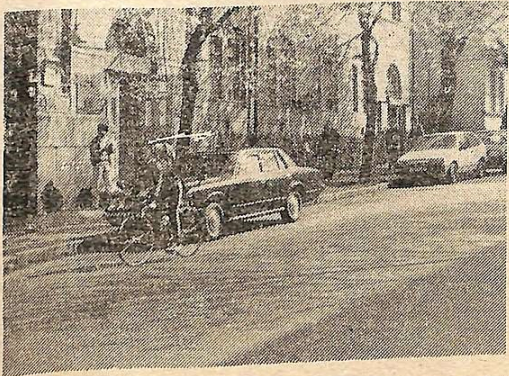
X  
И уж в прямом и переносном смысле,  
Что тлеет в философской простоте,  
Или в своей правдивой наготе,  
Что в сути наших повседневных мыслей.  
Она в исконной прихоти земли,  
Дающей нам все жизненные соки,  
Дающей веру помыслов высоких,  
Всем тем, что в мире счастье обрели.  
Везде она своей могучей властью,  
Дает и нам извечные права,  
И будоражит, опьяняет страстью,  
И от нее кружится голова.  
Хотя порою с ней дружить опасно,  
Ее плоды воистину прекрасны.

XI  
Ее плоды воистину прекрасны,  
По ней куноят законы красоты,  
И достигают в этом высоты,  
Где и волнуются, и любят страстно.  
Там жизнь течет, и дышит легко —  
Порыв мечты сягаєт далеко,  
Тантис власть непобежденной Ники —  
Витают веки помыслов великих.  
Она — всеобъемлющий росток,  
Неумирающая феникс-птица,  
И солнечной энергии частица,  
Щемящей грусти, радости исторг.  
По ней сверяют человецьє счастье,  
Жизнь вне ее — пустыня и ненастье.

XII  
Жизнь вне ее — пустыня и ненастье,  
Сплошная ночь без звезд и без луны —  
Прощальный отзвук лопнувшей струны,  
И боль души без внешнего участия.  
Творящих нас преследует всегда  
И доставляет множество мучений,  
Становится причиной огорчений,  
Хотя бесполезных иногда.  
Но эта боль всех делает добрее,  
Уже ее природа такова,  
Что даже и приятные слова  
Нас веселят и душу нашу греют.  
Она и мне, беспечному поэту,  
Сопутствует и подвигает к свету.

XIII  
Сопутствует и подвигает к свету,  
Хотя и шутит надо мной подчас,  
И ранит душу послышнее меча,  
Но не пристало сожалеть об этом.  
Иначе жизнь теряет смысл и пруть,  
На нашей старой неженке-планете,  
И не пристало мыслями сорить,  
А быть за них перед собой в ответе.  
Не будь бездельником среди людей,  
И без того их накопилось много!..  
А если мыслить бескорыстно, строго  
И подчиняться смелости идей,  
То стоит жить на этом белом свете —  
Покуда мысль бурлит и солнце светит.

XIV  
Покуда мысль бурлит, и солнце светит,  
Покуда смелость теплится в глазах,  
Пусть одержимость будит на рассвете,  
От безразличья держит тормоза;  
И муки творчества своею страстью  
Тебя к дерзанию, к поиску манят,  
Созвучьем, новью, красотой пьянят  
И охраняют душу от ненастья.  
И, может быть, когда-нибудь потом,  
Как даль и близь, как счастье чет и нечет,  
Как радости от мимолетной встречи,  
О том незбылемом и вечном, и святом.  
Тебе напомнит этот цикл сонетов,  
Что в жизни стоит постоять за это.



Рейтарська вулиця — одна з 4-х вулиць, що сходилися за плануванням 1037 р. до Північних воріт (Львівська площа) Ярославого міста. Знатися так сгяла з кінця XVII ст., оскільки тут були розміщені кінні частини російської армії — рейтари.

Два з лишком століття існує так званий феномен Страдіварі. Знаменитий італійський маестро уславився неперевершеним вмінням виготовляти рідкісні за звучанням скрипки. Інструменти, змайстровані Антоніо Страдіварі, пережили століття, й донині секрет їх виготовлення лишається загадкою. Нещодавно одна французька лабораторія піддала аналізу музичний інструмент славічного італійця і виявилось, що внутрішня порожнина деякі обмашини прополісом розчиню, який виготовляли бджолярі. Саме це, на думку багатьох учених, і надавало виняткове звучання музичним інструментам Страдіварі.

Протягом останніх років науковці-медики стали активно застосовувати бджолиний клей при зцілюванні багатьох недугів. З цієї метою навіть створена постійна діюча комісія з технології бджільництва та пасічницького обладнання (Апімондія). Ця міжнародна організація провела ряд наукових з'їздів: у Братиславі, Мадриді, Греноблі, Бухаресті та ін. Результатом кожного форуму були спеціально підготовлені монографічні книги «Прополіс», де зібрані найновіші дані про лікувальні властивості бджолиного клею. Поруч з науковими розробками укладачі збірників широко послуговувалися історичним екскурсами та багатого рецептурою народної медицини.

В збірникові, що вийшов у Бухаресті, змінило цікаву статтю відомого датського пасічника Лунда Аагаарда «Природна речовина прополіс — шлях до здоров'я». Він зокрема наводить кілька цікавих фактів. Якось на одному з засідань у нього заболіло горло; довелося відмовитись від доповіді. Надвечір, окрім усього, підсочила температура до 40 градусів. Пасічник не став уживати ніяких хімічних препаратів, а скористався народним методом: подрібнивши кусочок прополісу, розбавив порошок теплою водою, і коли настій набрав бурштинового кольору, двічі сполоскав горло. Результат виявився блискучим — подразнення не-

вдовзі припинилось, спала гарячка, зникло безсоння.

Через кілька днів він знову скористався прополісним настоем. На цей раз лікував запалення ока. І цього разу Лунд відразу відчув полегшення. Це, зрештою і спонукало його серйозно зайнятися вивченням лікувальних властивостей ційної речовини. На звернення зібрати відповідну кількість прополісу відгукнувся майже всі вітчизняні пасічники. Лунд недовзі з лікарями провів близько 16 тисяч дослідів серед 1700 пацієнтів з різноманітними недугами вуха, горла, носа, ту-

службу. Таким чином, відпала потреба в подальшому вживанні ліків.

Але через пірроку було знову виявлено зловживання. На цей раз у підшульковій залозі. Ніякі лікарські приписи не допомогли, і Клаунд удруге скористався уже вивченим народним методом. «Мое здоров'я», відзначив описав він, — недовзі відновилося. Лікарі були приголомшені, що єдиними моїми ліками став прополіс.

Ми детально зупинились на цьому неординарному факті, що набув світового розголосу, з од-

чепність (в середньому на 50000 кубічних сантиметрів припадає 50—60 тисяч комах). Без такого діючого засобу, яким є прополіс, практично неможливо, за його переконанням, уникнути різних хвороб. Власне, цим, напевно, зумовлене «профілактичне опорядження» комахами свого гнізда. Ранньої весни, коли бджоли роблять перші робочі вильоти, льоток, вічко і весь прохід у вулику вони «застеляють» своєрідним килимом з прополісу; повертаючись із далеких мандрівок, комаха в такий спосіб «стерилізує» лапки і тулуб

просій. Потім візьми ложку оливкової олії і стільки ж меду, розмішай і вклади в пошкоджений зуб». В імперії інків, до знищення їхньої культури іспанськими колонізаторами, прополісом лікували більшість запалювальних процесів, збивали гарячку, але згодом ці засоби були забуті.

Завдяки використовуванню прополісу як лікувального засобу і на Україні. Розм'яку в теплій воді масу прикладали до мозолів і наривів, пломбували зуби, розчинений у міцній горілиці продукт застосовували при дезинфекції ран, шлункових хворобах, прикладали до пуповини немовляти.

Очищений від домішок прополіс використовували як своєрідну гумку. Після перших 10—15 хвилин процес припинявся на годину-другу, а потім його відновлювали, чим довше жувати, тим ефективніше засвоюються речовини; зрештою залишки можна ковтати. Виділені в такий спосіб ефірні утворювання разом зі слиною потрапляють у шлунок і кишечник, заліковуючи вразки, знешкоднують мікроби, допомагають зцінювати емаль зубів попереджують карієс. Утворені в процесі жування виділення лікують поверхні рани, опіки, подразнення шкіри.

Нині прополісом зацікавилась і успішно його застосовує наукова медицина. Щоправда, й дотепер хімічний склад прополісу залишається не повністю вивченим, як і його утворення. Переважна більшість вчених сходиться на думці, що основним компонентом є клейка речовина, яку бджоли збирають ранньою весною з бруньок дерев. Однак аналізи показують, що вона має значно більше компонентів, зокрема різноманітні смоли, бальзами, ефірні олії, віск, перга тощо. Таким чином, цей цікавий бджолиний продукт таїть у собі загадку, яку ще не вдалося розгадати вченим.

**В. СКУРАТІВСЬКИЙ.**

Редактор І. ГЕРАЩЕНКОВА

## ЗАГАДКА ПРОПОЛІСУ

беркулезом, запаленнями, ранами, простудними захворюваннями, зокрема грипом, бронхами, гастритами і навіть злоякісними пухлинами. Наслідки виявилися вражаючими: 97 відсотків хворих виликувалось або їхній стан покращав.

Був і такий випадок. Сорокадворічний Олсенд Клаунд переніс операцію по видаленню ракової пухлини. Харчувався лише рідиною; загальний стан погіршувався, вага хворого досягла майже критичної межі — 54 кілограми. Недовзі лікарі виявили ще дві рани в порожнині рота. Порошно питання: якщо не допоможуть антибіотики, доведеться знову скористатися скальпелем, хоч надії на успіх було надто мало...

Відмовившись від хімічних препаратів, хворий став вживати прополіс. Оглянувши пацієнта за 6 днів до операції, лікарі прийшли до висновку: нема в ній потреби — дві рани повністю зарубцювалися. Клаунд і далі продовжував користуватися «бджолиними ліками»; здоров'я кращало, з'явився апетит. Товариші по роботі привітали його з виходом на

цією метою — підтвердити, що масове захоплення прополісом, як універсальним зцілювачем багатьох недугів небезпідставне. Ще у давні часи люди помітили, з яким запевзяттям бджоли використовують «чорний клей» (узу, смолу) для шпаклювання свого житла. Ретельно обмазуючи ним шапирі і льодки надають вуликові ошатності, завдяки цьому він зберігає сталу навіть за суворих зим температур, не пропускає вологу, зупиняє процес гниття, розмноження бактерій і всіляких шкідників. Скажімо, багато пацієнтів весною, оглядаючи вулики, знаходили там забальзамовану мишу, яка в пошуках ласощів залізла до бджолиної оселі і знайшла свою загибель, а щоб труп не розкладався, забавчливі господарки обклеювали його прополісом. У такому вигляді миша може роками лежати в гнізді. Це, до речі, нашолюбну людей на думку використовувати прополіс для муміфікування людських трупів.

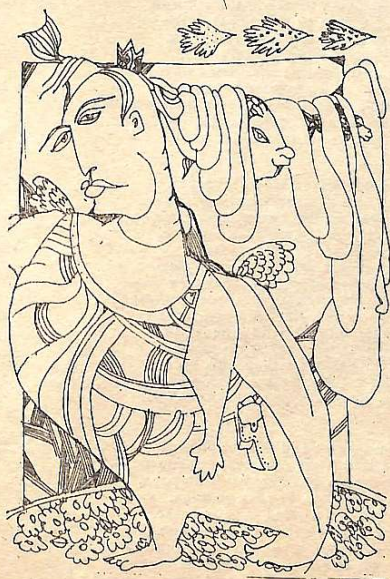
Завдяки прополісу, на думку відомого французького професора Ремі Шовена, бджоли позбавлені будь-яких вірусів і бактерій, незважаючи на надмірну їх скуп-

прополісною подушкою і, отже, оберігає свою родину од всіляких інфекцій.

Одним з перших звернув увагу на прополіс давньогрецький філософ Арістотель. Щоб краще спостерігати за бджолиним життям, він зробив вулик зі скла. Однак заселені у нього бджоли тут же обклеїли стінки темно-коричневою мазю, яку пізніше стали називати прополісом: «про» латинською «спереду» і «поліс» грецькою «місто». Вже в ті далекі часи люди намагалися розкрити секрети походження бджолиного клею. З цього приводу вели жваву дискусію письменники Пліній і Діоскорід, Гален і Баррон, вивчав його лікувальні властивості уславлений Алі Ібн Сіна (Авіценна). Він вважав, що чорний віск, тобто прополіс, має властивість витягувати залишки стрілі і сабки, розширює, очищає і швидко пом'якшує ушкоджені тканини.

У стародавніх грузинських лікувальних книгах знаходимо спосіб лікування прополісом зубів: «Візьми прополіс, додай трошки м'яш'яку, червоної соєвничі, дерев'я, самосилу, все це розтовчи й

## ДИВОВИЖНА ГРАФІКА



Графіка Олександрі Дробот, студентки архітектурного факультету, репродукції з якої подає тут, здається, не потребує будь-якого коментаря. Великий добір ілюстрацій О. Дробот друкується також у № 9 відомого київського часопису «Самітас», до якого ми й відсилаємо схваленого глядача. Там є текст про ці дивовижні лінії.